

Nadia BARKOCZI
Alina Maria NECHITA

Ghid de practică pedagogică

UTPRESS
Cluj-Napoca, 2021
ISBN 978-606-737-551-0

Nadia BARKOCZI

Alina Maria NECHITA

*Ghid de practică
pedagogică*

UTPRESS

Cluj - Napoca, 2021

ISBN 978-606-737-551-0

Editura U.T.PRESS
Str. Observatorului nr. 34
C.P. 42, O.P. 2, 400775 Cluj-Napoca
Tel.:0264-401.999
e-mail: utpress@biblio.utcluj.ro
<http://biblioteca.utcluj.ro/editura>

Director: ing. Călin Câmpean

Recenzia: Conf. univ. dr. Monica Maier
Lector univ. dr. Florina Achim

Copyright © 2021 Editura U.T.PRESS

Reproducerea integrală sau parțială a textului sau ilustrațiilor din această carte este posibilă numai cu acordul prealabil scris al editurii U.T.PRESS.

ISBN 978-606-737-551-0

Bun de tipar: 22.12.2021

CUPRINS

Cuvânt înainte.....	3
1. Obiectivele activității de practică pedagogică	4
Obiective generale.....	4
Obiective specifice	5
2. Tipuri de practică pedagogică	6
Practica de documentare	6
Practica observativă sau pasivă.....	6
Practica activă/de predare	8
Practica pedagogică de predare on-line.....	9
Alte tipuri de practică pedagogică.....	9
3. Categoriile de activități de practică pedagogică	10
Cunoașterea generală a școlii/liceului.....	10
Studiul documentelor care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructiv - educative din unitatea de învățământ	11
Observarea activităților didactice	12
Derularea operațiunilor și acțiunilor activității de practică pedagogică.....	16
Conținutul activităților de practică pedagogică online în unitatea de învățământ preuniversitar.....	17
Conținutul activităților de practică pedagogică online în universitate.....	17
4. Documente curriculare.....	19
Programa analitică (școlară).....	19
Planul de învățământ	19
Manualul școlar.....	24
Planificarea calendaristică	25

Proiectul unității de învățare	28
Proiectul didactic.....	31
5. Strategia didactică	35
Metodele didactice	35
6. Mijloacele de învățământ.....	38
Clasificarea mijloacelor de învățământ.....	39
7. Documente referitoare la rolurile / funcțiile cadrului didactic	41
Fișa de autoevaluare a cadrului didactic	41
Fișa postului.....	42
Catalogul	42
Condica de prezență	44
8. Responsabilități.....	45
Responsabilitatea studentului practicant.....	45
Responsabilitatea profesorului - mentor	46
Responsabilitatea coordonatorului de practică pedagogică	47
9. Competențele specifice acumulate.....	49
Competențele din Fișa disciplinei Practica pedagogică.....	50
10. Link-uri utile	52
	53
BIBLIOGRAFIE	54

CUVÂNT ÎNAINTE

Ghidul de practică pedagogică își propune să fie o călăuză a studenților în procesul de cunoaștere a realității de la clasă. Scopul său este acela de a relua principalele noțiuni din sfera disciplinelor de didactica specializării, anterior parcurse, și de a le sistematiza, astfel încât adaptarea la procesul de asistență și apoi la cel de predare să fie cât mai facilă.

De la evidențierea tipurilor de practică pedagogică și a activităților de bază pentru fiecare, trecând prin inventarierea documentelor curriculare și conturarea strategiei didactice, cu descrierea mijloacelor de învățământ, și până la structurarea principalelor documente relevante pentru rolul cadrului didactic, ghidul se dorește a fi materialul de referință pentru fiecare student.

În continuarea prezentului îndrumar vine *Caietul de practică pedagogică*, material în care practicanții vor identifica aspecte aplicative ale noțiunilor teoretice prezentate și reactualizate în lucrare. Așadar, recomandăm ca cele două materiale-suport să fie parcurse împreună, întrucât sunt gândite pentru a se completa reciproc.

Autoarele

1. OBIECTIVELE ACTIVITĂȚII DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

Obiective generale

Obiectivul fundamental: Formarea competențelor specifice profesiei de cadru didactic.

Obiective generale:

<i>consolidarea și aprofundarea</i>	pregătirii teoretice de specialitate, psihopedagogice și metodice;
<i>valorificarea</i>	pregătirii teoretice dată de psihologia educației, pedagogie, didactica specialității într-o varietate de medii educaționale;
<i>cunoașterea</i>	documentelor școlare care fundamentează organizarea și conducerea procesului didactic;
<i>identificarea și aplicarea particularizată la disciplinele de învățământ</i>	a celor mai eficiente componente ale procesului general de predare – învățare - evaluare: principii, conținuturi, metode, mijloace, forme de organizare, modalități de evaluare a rezultatelor școlare atât a celor de tip față-în-față cât și on-line;
<i>cercetarea și dezvoltarea</i>	metodelor și tehnicilor în domeniul educației flexibile concretizată prin școlarizarea on-line;
<i>formarea și dezvoltarea</i>	abilităților practice de proiectare didactică, valorificând pregătirea teoretică dată de psihologia educației, pedagogie, didactica specialității;
<i>învățarea, exersarea și formarea</i>	abilităților și competențelor necesare exercitării profesiei didactice;

<i>integrarea</i>	în atmosfera de muncă și disciplina specifică școlii;
<i>identificarea și asumarea</i>	principalelor îndatoriri și drepturi pe care le presupune calitatea de cadru didactic;
<i>formarea capacității</i>	de cunoaștere a elevilor (individual și în grupul școlar), în vederea tratării diferențiate a acestora.

Obiective specifice

Din multitudinea obiectivelor specifice practicii pedagogice amintim:	
<i>formarea</i>	deprinderilor și capacităților implicate în cele trei faze principale ale demersului didactic: predare – învățare - evaluare;
<i>operarea</i>	cu metode și tehnici de cunoaștere a personalității elevului;
<i>întocmirea</i>	fișelor de caracterizare psihopedagogică a elevului și a clasei;
<i>valorificarea</i>	cunoștințelor psihopedagogice în adoptarea unor strategii instructiv-educative diferențiate;
<i>contribuirea</i>	la creșterea eficienței procesului instructiv-educativ;
<i>crearea</i>	unui climat favorabil învățării.

2. TIPURI DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

Practica de documentare

Scop: conturarea mijloacele necesare diseminării informațiilor culese din cursuri, documente școlare, lucrări științifice etc.

Practica de documentare are o importanță hotărâtoare, oferind posibilitatea

ca, prin intermediul literaturii de specialitate, a Legii Educației Naționale, a Regulamentului de organizare și funcționare a unității de învățământ, Regulamentului de ordine interioară, Raportului de evaluare internă a unității de învățământ (Raportul ARACIP), hotărâri/decizii interne referitoare la organizarea și funcționarea comisiilor din unitatea de învățământ să existe o temeinică abordare a educației în unitatea de învățământ.

Un rol important îl joacă **practica de documentare pe probleme specifice managementului instituțiilor de învățământ** care presupune studiul Planului de Dezvoltare Instituțională și a Procedurilor Operaționale ale unității de învățământ.

Practica observativă sau pasivă

Scop: Familiarizarea studenților cu elementele specifice ciclurilor de instruire, precum și cu strategiile și stilurile de instruire pe care cadrele didactice le utilizează mai frecvent în îndeplinirea atribuțiilor care le revin.

Știind că

a observa înseamnă:

- ❖ a cunoaște, a examina un proces, un obiect,
- ❖ a face constatări, remarci la ceea ce ai privit cu atenție,

observarea comportamentului didactic presupune:

- ❖ cunoașterea, examinarea, consemnarea și aprecierea activității didactice privite cu atenție.

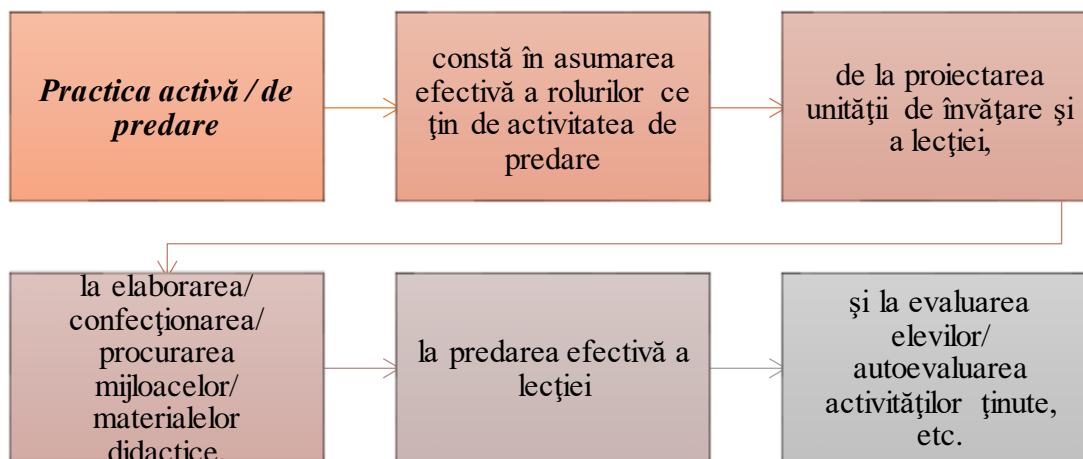
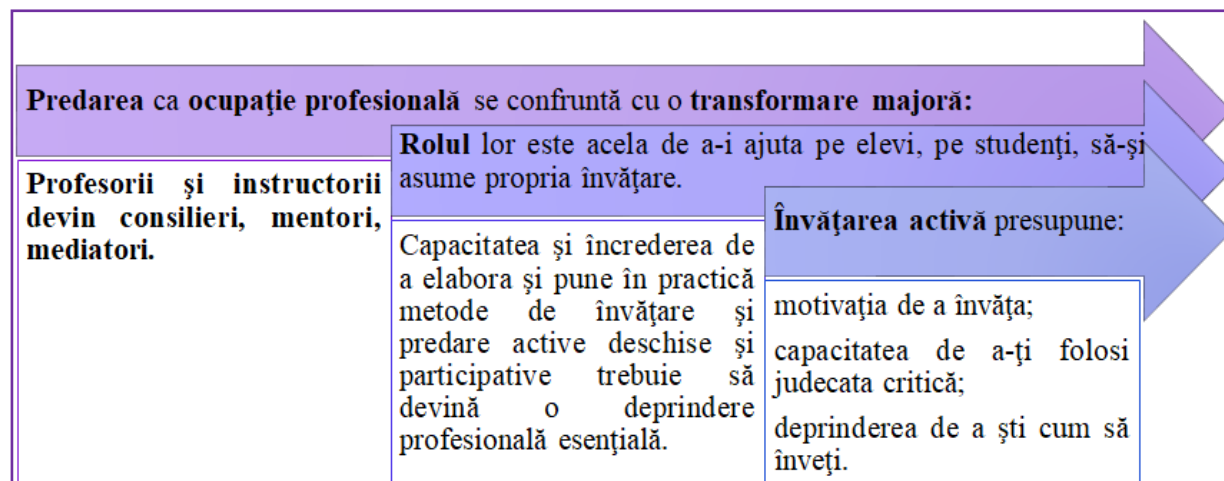
Observarea activității didactice va dobândi valențe formative dacă sunt respectate o serie de condiții , cum ar fi:	
<i>stabilirea clară a ceea ce dorim să observăm</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ cum realizează cadrul didactic desfășurarea lecției; ❖ modul în care activează elevii; ❖ cum comunică elevii;
<i>asigurarea condițiilor optime de observare</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ plasarea în spațiu cât mai adecvată astfel încât să se poată observa cu ușurință atât elevii cât și cadrul didactic, și, în același timp, să fim o prezență discretă, pentru a nu inhiba elevii;
<i>înregistrarea optimă a actelor observate</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ pregătirea fișelor de observație; ❖ folosirea culorilor, a prescurtărilor pentru a economisi timpul;
<i>revizuirea notițelor, aprecierea, reflecția asupra datelor observate prin acordarea unui timp necesar revederii celor notate în scopul lămuririi neclarităților, a împărtășirii unor experiențe, idei etc.</i>	<ul style="list-style-type: none"> ❖ de preferat este ca, atunci când este posibil, aceste comentarii să aibă loc imediat după oră pentru a nu interveni efectele uitării.

În cadrul *practicii pedagogice observative* mai pot fi incluse și:

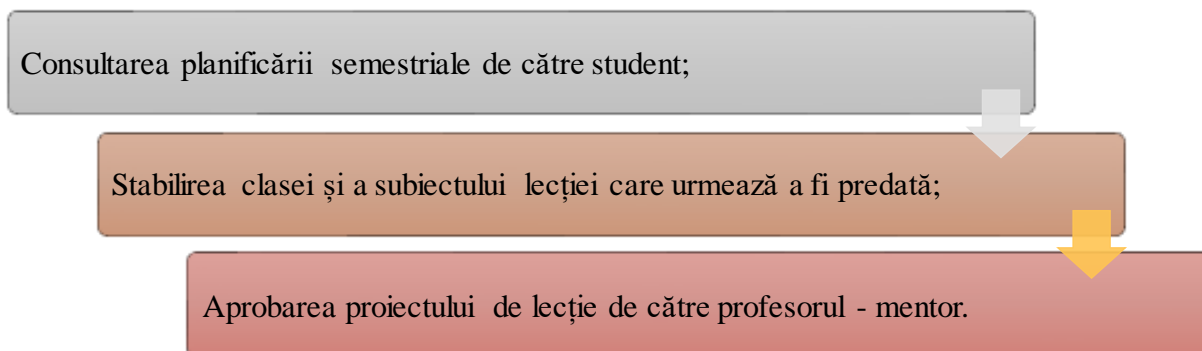
<i>Practica pedagogică observativă on-line</i>	Observarea activității didactice se va desfășura utilizând resurse educaționale deschise și va dobândi valențe formative prin respectarea condițiilor mai sus precizate;
<i>Practica de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților educative, culturale și sportive</i>	Instructaj, modele de organizare, proceduri de urmat;
<i>Practica de observare și de familiarizare cu organizarea și desfășurarea activităților cu părinții (ședințe, consilieri) etc.</i>	Documente, analize, planuri de măsuri;

<i>Practica de observare și de familiarizare cu problematica managementului clasei de elevi</i>	Utilizarea instrumentelor de cunoaștere a elevilor; strategii de gestionare a conflictelor la nivelul clasei.
---	---

Practica activă/de predare

Pașii premergători *practicii pedagogice active* sunt:

Practica pedagogică de predare on-line

Practica pedagogică de predare on-line presupune parcurgerea pașilor practicii active în mediul virtual, prin utilizarea platformelor educaționale.

Alte tipuri de practică pedagogică

Tipul de practică	Activități
 <i>Practică de zi</i>	Instructaj, analiză, completări procese verbale;
 <i>Practică activități comisii</i>	Organizarea întâlnirilor din comisii, analiza observațiilor și problemelor dezbătute;
 <i>Raportare activitate practică pedagogică</i>	Raport general și rapoarte individuale de practică; Colaborarea cu coordonatorul de practică.

3. CATEGORII DE ACTIVITĂȚI DE PRACTICĂ PEDAGOGICĂ

Cunoașterea generală a școlii/liceului

Studentul practicant

+ este introdus în *sfera organizatorică, administrativă, funcțională, managerială a unității de învățământ preuniversitar* prin studiul documentelor specifice, cum ar fi:

- Legea Educației Naționale,
- Regulamentul de organizare și funcționare a unității de învățământ preuniversitar,
- Regulamentul de ordine interioară,
- Raportul de evaluare internă a unității de învățământ (Raportul ARACIP),
- hotărâri/decizii interne referitoare la organizarea și funcționarea comisiilor din unitatea de învățământ;

+ este implicat în *activități care să permită familiarizarea cu ethosul școlii* prin participarea la:

activitățile curente sau periodice (serviciul pe școală, întocmirea orarului școlii);

activitățile cultural-educative (competiții, activități extrașcolare cu elevii pentru Săptămâna Școala Altfel cum ar fi moment festiv, organizarea unor expoziții, excursie de studiu, vizita la muzeu sau în galerii de artă, ateliere și cercuri de arte etc.);

alte activități de dezvoltare instituțională;

proiecte educaționale pe care instituția de învățământ le implementează.

Studiul documentelor care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructiv - educative din unitatea de învățământ

Studentul practicant	
<p> parcurge documentele care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructive - educative din unitatea de învățământ:</p>	
<i>documente curriculare</i>	<ul style="list-style-type: none"> programele școlare, planurile de învățământ, planificările calendaristice anuale și semestriale, proiectul unităților de învățare, proiectul didactic;
<i>documente referitoare la rolurile/funcțiile cadrului didactic, inclusiv la funcția de diriginte</i>	<ul style="list-style-type: none"> statutul cadrelor didactice, fișa de autoevaluare, fișa postului, programul de dezvoltare profesională, catalogul (completare, regulament, rubricatură, înregistrarea absențelor și a notelor), condica de prezență;
<i>documente de cunoaștere și caracterizare a elevilor</i>	<ul style="list-style-type: none"> fișe psihopedagogice, plan individualizat de învățare, portofoliul elevului etc.
<p> elaborează documentele necesare susținerii personale a activităților didactice stabilite:</p>	
<i>proiecte de lecții,</i>	
<i>fișe de lucru,</i>	
<i>fișe de evaluare a elevilor,</i>	
<i>alte auxiliare didactice.</i>	

Observarea activităților didactice

Studentul practicant:

✚ asistă la activitățile didactice desfășurate în unitatea de învățământ;
✚ completează fișele de observare;
✚ analizează activitățile la care s-a asistat;
✚ împărtășește experiențe personale din perioadele de practică;
✚ evidențiază exemple de bune practici observate în contextul activităților didactice din unitatea de învățământ.

Repere orientative pentru observarea sistematică de către student a activității didactice a mentorului sunt:

Repere generale	Detalii de observat
<i>Momentul organizatoric</i>	<p>Cum reacționează elevii când profesorul intră în clasă? De ce?</p> <p>Cum îi salută profesorul pe elevi? Li se adresează pe nume?</p> <p>Cum reacționează profesorul față de elevii care întârzie?</p> <p>Cum le cere profesorul elevilor să își pregătească cele necesare pentru lecție?</p> <p>Ce materiale a pregătit profesorul pentru activitate?</p> <p>Cum au fost așezate mesele și scaunele pentru activitate?</p> <p>Cum reușește profesorul să asigure disciplina necesară pentru începerea activității?</p> <p>Care sunt activitățile de la începutul lecției în ordinea producerii lor?</p>
<i>Verificarea temei pentru acasă</i>	<p>Cum verifică profesorul modul în care elevii au rezolvat tema?</p> <p>Care este reacția (feed-back-ul) mentorului față de elevii care nu și-au făcut tema?</p> <p>Care este feed-back-ul mentorului față de elevii care și-au făcut tema conform cerințelor?</p> <p>Elevii au caiete speciale pentru temele de casă?</p>
<i>Verificarea cunoștințelor elevilor din lecția anterioară</i>	<p>Care este climatul psihologic creat de profesor în momentul verificării?</p> <p>Care sunt formele de evaluare utilizate de către profesor?</p> <p>Care sunt metodele și instrumentele de evaluare utilizate de către profesor?</p> <p>Ce tipuri de întrebări formulează profesorul pentru a evalua cunoștințele elevilor (reproductive, întrebări care vizează aplicarea și prelucrarea informațiilor)?</p>

	<p>Cui sunt adresate întrebările (întregii clase, elevilor care ridică mâna, elevilor „slabi” sau foarte buni)?</p> <p>Cât timp de gândire lasă profesorul elevilor până să nominalizeze cine va răspunde?</p> <p>Care este atitudinea profesorului când ascultă ceea ce spun elevii?</p> <p>Ce feed-back oferă profesorul când răspunsurile sunt corecte?</p> <p>Cum procedează profesorul când răspunsurile elevilor sunt incomplete sau eronate?</p> <p>Cât timp se acordă momentului de verificare a cunoștințelor din lecția precedentă?</p>
<p>Captarea atenției și anunțarea titlului și a obiectivelor lecției</p>	<p>Cum reușește profesorul să trezească interesul elevilor pentru tema abordată?</p> <p>Cum realizează conexiunea între momentele anterioare și subiectul lecției care urmează?</p> <p>Ce obiective operaționale comunică elevilor pentru a fi realizate în lecție și cum sunt anunțate?</p>
<p>Dobândirea noilor cunoștințe</p>	<p>Ce strategii sunt utilizate pentru dobândirea cunoștințelor de către elevi?</p> <p>Cum sunt utilizate pas cu pas materialele didactice? Ce indicații și întrebări formulează profesorul când utilizează un material didactic?</p> <p>Cum sunt organizați elevii pentru dobândirea cunoștințelor (frontal, pe grupe, în perechi, lucrează individual)?</p> <p>Care sunt modalitățile prin care profesorul antrenează/implică elevii în lecție?</p> <p>Conținutul lecției este ordonat logic, cronologic, sistematic sau este haotic?</p> <p>Care momente au pondere mai mare: cele în care profesorul predă sau cele în care elevii dobândesc cunoștințe prin efort propriu?</p> <p>Cum reacționează profesorul la întrebările elevilor asupra unor aspecte neclare din lecție?</p> <p>Explicațiile profesorului sunt clare și logice?</p> <p>Cum procedează profesorul pentru a elabora schița lecției pe tablă?</p> <p>Cum procedează elevii când transcriu schița lecției de pe tablă?</p> <p>Cum corelează profesorul cunoștințele noi de cele anterioare?</p>
<p>Consolidarea, corectarea și completarea</p>	<p>Ce metode, procedee sau tehnici utilizează profesorul pentru consolidarea cunoștințelor noi?</p> <p>Consolidarea cunoștințelor se face pe tot parcursul lecției sau la sfârșitul ei?</p>

<i>cunoștințelor noi</i>	<p>Cum procedează profesorul dacă elevii au înțeles greșit anumite informații și dacă au lacune?</p> <p>Ce metode, procedee sau tehnici utilizează profesorul pentru corectarea cunoștințelor elevilor?</p> <p>Ce sugestii oferă elevilor pentru completarea cunoștințelor?</p> <p>Ce indicații oferă elevilor pentru facilitarea învățării efectuată în clasă sau acasă?</p>
<i>Tema pentru acasă și încheierea lecției</i>	<p>Cu ce scop este dată tema de casă?</p> <p>Ce indicații oferă profesorul pentru realizarea temei?</p> <p>Profesorul formulează concluzii la sfârșitul lecției?</p> <p>Profesorul formulează aprecieri referitoare la prestația elevilor la sfârșitul lecției?</p>
<i>Calitățile personale și profesionale ale profesorului</i>	<p>Care este atitudinea elevilor față de profesor (încredere, respect, simpatie, indiferență, intoleranță)?</p> <p>Cum ați caracteriza stilul didactic al profesorului (autoritar, interactiv, directiv, democratic, permisiv, detașat, centrat pe conținuturile învățării, centrat pe propriul comportament e predare, centrat pe elevi etc.)?</p> <p>Cum reacționează elevii funcție de atitudinile profesorului?</p> <p>Care sunt caracteristicile manifestate de profesor în lecție (siguranță, flexibilitate, fermitate, creativitate, adaptare la situație, echilibru etc.)?</p> <p>Care sunt caracteristicile profesorului manifestate în formularea mesajelor verbale în lecție (claritatea exprimării, dicție, intensitatea vocii, variația tonalității, debitul verbal etc.)?</p> <p>Care sunt caracteristicile comportamentului nonverbal al profesorului manifestate în lecție?</p> <p>Care este calitatea cunoștințelor de specialitate utilizate de profesor în lecție?</p> <p>Ce impresie generală vă face profesorului?</p> <p>Ce metode utilizează profesorul pentru disciplinarea elevilor?</p> <p>Care este climatul psihosocial creat de profesor în lecție (calm, tensionat, precipitat, plictisitor etc.)?</p>
<p>În termeni mai generali, aspectele pe care studentul le poate avea în atenție în momentul asistenței și apoi la analiza activității observate pot fi:</p>	
Activitatea profesorului:	
- organizarea colectivului și a activității clasei;	
- gradul de cunoaștere a conținutului ;	

- selectarea și accesibilizarea conținutului învățării;
- corelarea activității didactice cu obiectivele /competențele și cu alte cerințe ale programei;
- formularea sarcinilor de învățare;
- dirijarea învățării;
- utilizarea metodologiei didactice în lecție;
- utilizarea mijloacelor de învățământ în lecție;
- asigurarea feedback-ului;
- obținerea performanței;
- asigurarea transferului și a caracterului aplicativ;
- evaluarea formativă și finală;
Activitatea și atitudinea elevilor pe parcursul lecției
- comportamentul, atitudinea, dispoziția generală a elevilor pe parcursul diferitelor momente ale lecției;
- atitudinea elevilor în timpul dirijării învățării;
- gradul de motivare al elevilor pentru studiu;
- atitudinea generală față de profesor;
- atitudinea manifestă în momentele speciale (conflictuale, de evaluare, de cooperare, de competiție);
- caracteristicile relațiilor dintre elevi;
Calitatea procesului de predare-învățare
- raportul dintre resursele folosite și rezultatele obținute;
- ponderea cunoștințelor declarative, a cunoștințelor procedurale, a cunoștințelor atitudinale, nivelul de dezvoltare a competențelor;
- acuratețea și actualitatea frecventă a conținutului științific;
- valoarea cunoștințelor dobândite prin raportare la un context didactic mai larg: finalități pe termeni mediu și lung, ținte majore de întâmpinare a unor nevoi specifice).
Managementul clasei de elevi. Utilizarea resurselor didactice
- valorizarea resurselor umane;
- valorificarea resurselor materiale;
- valorificarea resurselor temporale;
- spațiul școlar: resurse și mod de articulare a lor, ambianța generală;

- implicarea elevilor cu cerințe speciale, prin strategii de diferențiere și de individualizare;
- monitorizarea activității elevilor;
- rezolvarea conflictelor și a actelor de indisciplină.

Derularea operațiunilor și acțiunilor activității de practică pedagogică

Operațiune	Acțiune
<i>Activități de cunoaștere a instituției școlare:</i>	 spațiul școlar fizic și virtual, dotări materiale, documentele școlare, modul de organizare a activităților specifice școlii;
<i>Activități de documentare:</i>	 studiul documentelor care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructiv - educative din unitatea de învățământ;
<i>Activități de cunoaștere și activizare a elevilor și a grupului școlar:</i>	 întocmirea fișei psihopedagogice a elevului, exersarea unor metode de stimulare a cooperării și creativității;
<i>Activități didactice:</i>	 observarea unor activități de predare, proiectarea, realizarea, evaluarea și autoevaluarea unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor;
<i>Managementul clasei de elevi:</i>	 activități de observare a managementului activităților de predare/învățare și a managementului grupului școlar în calitate de diriginte (managementul activităților educative, managementul conflictelor, managementul diversității etc.):
<i>Activități de consiliere și orientare profesională:</i>	 observarea și implicarea în activități de consiliere psihologică a elevilor și de consiliere în carieră;
<i>Activități de colaborare a școlii cu familia și cu alte medii educative:</i>	 participarea la organizarea și desfășurarea unei ședințe cu părinții, participarea la organizarea și desfășurarea unei activități extrașcolare cu elevii (moment festiv, excursie de studii, vizite la muzeu, reuniune etc.)

În situații de forță majoră, <i>activități de practică pedagogică de tip observativ online</i> :	 observarea unor activități de predare, proiectarea, realizarea, evaluarea și autoevaluarea unor lecții, activități didactice complementare lecțiilor utilizând platformele educaționale ale universității și ale unităților de învățământ preuniversitar.
--	---

Conținutul activităților de practică pedagogică online în unitatea de învățământ preuniversitar

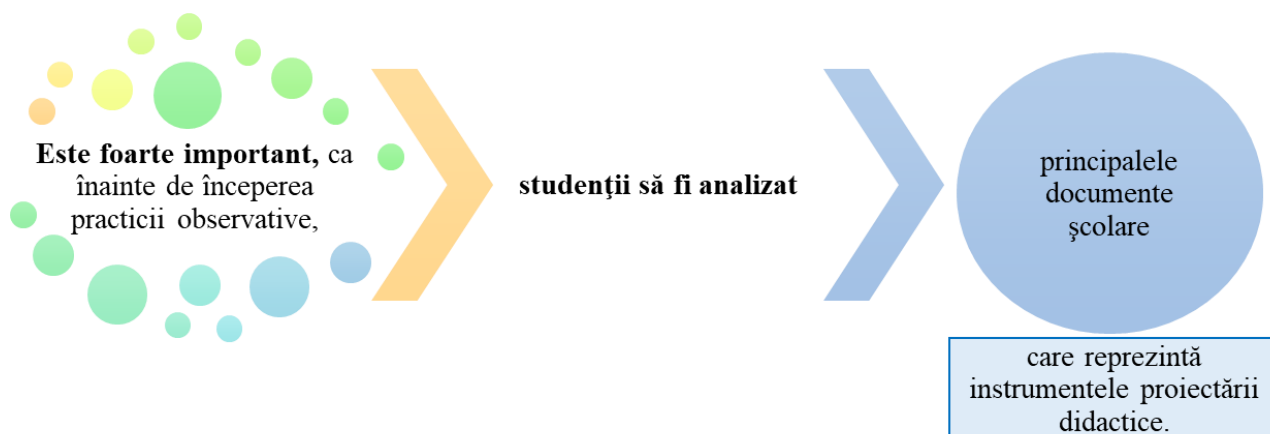
- Organizarea activității de documentare prin introducerea studentului practicant în sfera organizatorică, administrativă, funcțională, managerială a unității de învățământ preuniversitar prin studiul documentelor specifice;
- Asigurarea condițiilor pentru asistența la orele de practică pedagogică observativă online prin familiarizarea studenților cu platformele educaționale utilizate în instituțiile de învățământ preuniversitar;
- Asigurarea participării studenților la activități instructiv - educative de tip observativ, desfășurate online pe platformele educaționale (asistență);
- Analize și discuții privind documentelor curriculare împreună cu profesorul - mentor;
- Analiza activităților la care s-a asistat împreună cu profesorul - mentor;
- Proiectarea și desfășurarea unor activități extracurriculare în mediu online (de ex. ședința cu părinții, consultații cu elevii, completare catalog, întocmirea orarului școlii, proiecte educaționale pe care instituția de învățământ le implementează, plan de activități extracurriculare).

Conținutul activităților de practică pedagogică online în universitate

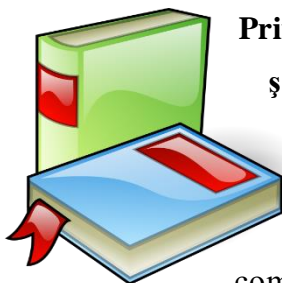
- Îndrumarea practicii pedagogice online de către personalul didactic titular sau asociat al departamentului care mijlocește legătura cu conducerile școlilor și cu profesorii - mentori care vor îndruma nemijlocit practica studenților și asigură documentația științifică necesară studenților în pregătirea activităților din cadrul practicii pedagogice;
- Asigurarea familiarizării studenților atât cu platformele educaționale utilizate în universitate cât și în unitatea de învățământ preuniversitar;
- Organizarea la începutul fiecărui semestru a instructajului de practică pedagogică;

• Informarea studenților privind documentele care stau la baza proiectării și desfășurării activităților instructiv - educative din unitatea de învățământ preuniversitar;
• Monitorizarea modului în care studenții practicanți îndeplinesc sarcinile stabilite;
• Verificarea portofoliilor și evaluarea rezultatelor activității de practică pedagogică a studenților.

4. DOCUMENTE CURRICULARE

Programa analitică (școlară)

Primul instrument de lucru al cadrului didactic, de tip reglator, este **programa școlară**.

Programa școlară¹, ca parte componentă a **curriculumului național**, stabilește, pentru fiecare disciplină, **oferta educațională** (obiective/competențe și conținuturi ale învățării) propusă spre realizare în bugetul de timp stabilit prin **planul-cadru de învățământ**, pentru un parcurs școlar determinat, în conformitate cu statutul și locul **disciplinei** în planul-cadru.

Planul de învățământ

Planul de învățământ reprezintă principalul document oficial de tip reglator – componentă a curriculumului național – și, prin aceasta, un instrument de bază în promovarea politicii educaționale la nivel național.

Planurile-cadru de învățământ fixează, diferențiat în funcție de nivelul de școlarizare:

disciplinele studiate de către elevi în școală,

sucesiunea disciplinelor pe ani de studiu,

numărul de ore alocat fiecărei discipline.

¹ <http://programe.ise.ro/>

Disciplinele sunt prezentate grupat în cele șapte arii curriculare:

1. *Limbă și comunicare:*

2. *Matematică și științe ale naturii:*

3. *Om și societate:*

4. *Arte:*

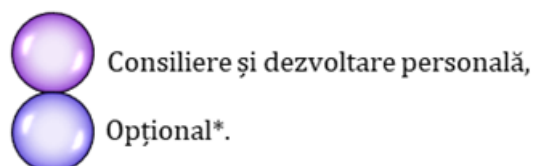
5. Educație fizică, sport și sănătate

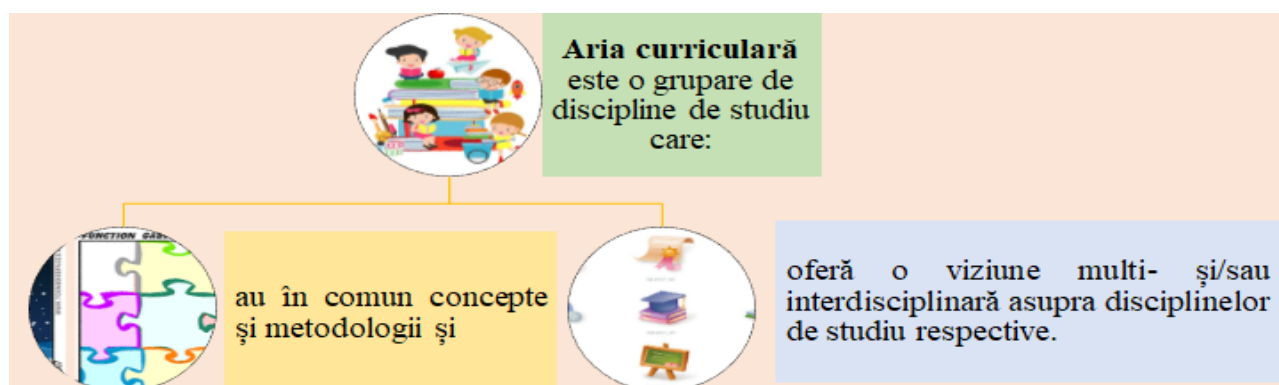
6. Tehnologii:

7. Consiliere și orientare:

Această grupare asigură coerența structurală a planurilor-cadru de învățământ pentru toate nivelurile de școlaritate.

 <p>În stabilirea numărului de ore pe săptămână pentru fiecare obiect de învățământ se ține seama de:</p>	❖ importanța disciplinei pentru realizarea culturii generale și a celei de specialitate,
	❖ cantitatea de material informațional care trebuie asimilat la fiecare disciplină,
	❖ specificul secției.

Pentru învățământul primar și gimnazial, planurile-cadru cuprind două componente:

1. **trunchi comun**, ca ofertă curriculară obligatorie pentru toți elevii reprezentând setul de discipline comune pentru toți elevii cu un număr minim și maxim de ore, și
2. **curriculum la decizia școlii (CDS)**, care cuprinde orele alocate pentru dezvoltarea ofertei curriculare proprii fiecărei unități de învățământ.

Se asigură astfel cadrul pentru susținerea atât a unor performanțe diferențiate, cât și a intereselor specifice de învățare ale elevilor.

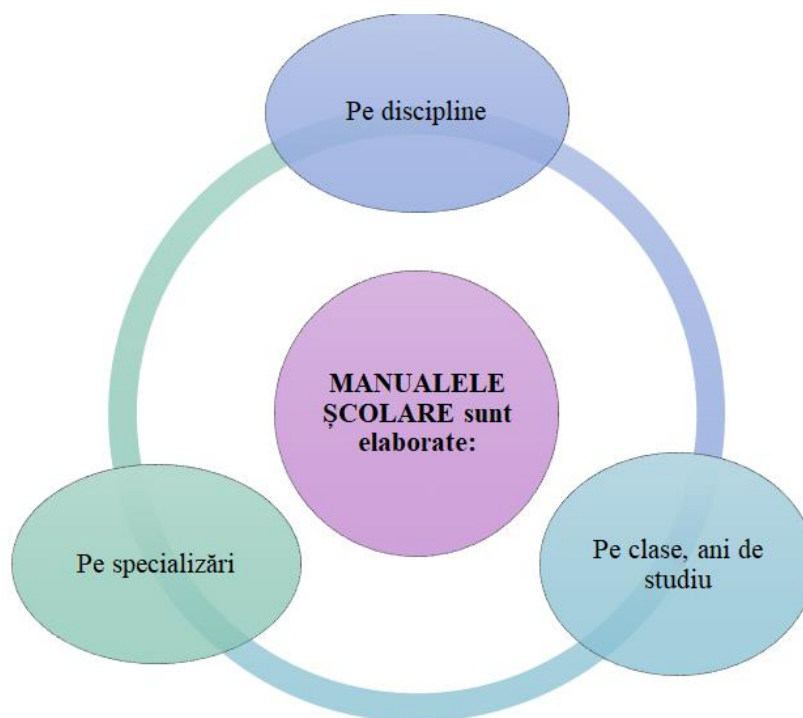
Pentru învățământul liceal, planurile-cadru cuprind următoarele componente:

1. **trunchi comun și curriculum diferențiat**, ca ofertă curriculară obligatorie pentru fiecare filieră, profil, specializare, și

2. **curriculum la decizia școlii**, pentru filierele teoretică și vocațională, respectiv **curriculum în dezvoltare locală**, pentru filiera tehnologică – componente care cuprind orele alocate pentru dezvoltarea ofertei curriculare proprii fiecărei unități de învățământ.

Alte tipuri de curriculum	
Curriculum de aprofundare	✓ formă de CDS care primește alocare de timp din plaja orară;
	✓ reprezintă parcurgerea programei școlare în mai multe ore decât acelea prevăzute prin planul cadru;
	✓ propus elevilor care, în anii școlari anteriori nu au reușit să dobândească achizițiile minime prevăzute de programa școlară și care au nevoie de recuperare, adică parcurgerea programei școlare de trunchi comun într-un număr mai mare de ore.
Curriculum de extindere	✓ formă de CDS care primește alocare de timp din plaja orară;
	✓ presupune parcurgerea programei în întregime (inclusiv elementele marcate cu asterisc);
	✓ propus elevilor care au deschidere și interes pentru studiul matematicii și care vor parcurge programa școlară în integralitatea ei (inclusiv elementele cu asterisc).
Curriculum opțional la nivelul disciplinei	✓ formă de CDS care primește alocare de timp din curriculumul la decizia școlii
	✓ este disciplină din afara listei de discipline a planului cadru;
	✓ programa pentru 1-2 ani.
Curriculum opțional la nivelul ariei curriculare	✓ formă de CDS care primește alocare de timp din curriculumul la decizia școlii;
	✓ pentru ciclul primar are rol integrativ la nivelul ariei;
	✓ exemplu: o disciplină care integrează cunoștințe și deprinderi dobândite la Matematică și Științe ale naturii respectiv Tehnologii;
	✓ programa realizată pentru 1-2 ani.

Manualul școlar

2

Cerințele în elaborarea manualelor școlare sunt:

Științifice:

- corectitudinea, coerența, abordarea interdisciplinară a conținuturilor disciplinelor de studiu.

Psihopedagogice:

- accesibilitatea limbajului și sistematizarea conținuturilor,
- asigurarea activismului elevilor,
- promovarea activităților independente,
- stimularea imaginației elevilor, a gândirii creatoare, a învățării prin descoperire, probe de evaluare și autoevaluare etc.

Igienico-estetice:

- lizibilitatea textului, formatul manualului, calitatea hârtiei și a cernelii, ilustrații, colorit, designul copertelor.

Economice:

- privind costurile.

² <https://www.manuale.edu.ro/>

Principalele obiective pentru prezentarea în mod adecvat a unei teme în cadrul unui manual sunt:

să stimuleze atenția elevului,

să atragă prin calitatea prezentării și tehnoredactării,

să precizeze corect și complet conținutul în conformitate cu programa analitică,

să dea posibilitatea aprecierii rezultatelor obținute în urma procesului de învățare,

să sprijine în momentul potrivit direcția gândirii elevului,

să consolideze gândirea algoritmică a elevului favorizând munca independentă și creatoare.

În momentul de față au apărut manuale alternative, dându-i profesorului posibilitatea de a alege manualul în funcție de nivelul clasei și de dorințele elevilor.

Toate manualele alternative trebuie să respecte programa.

Planificarea calendaristică

De luat aminte:

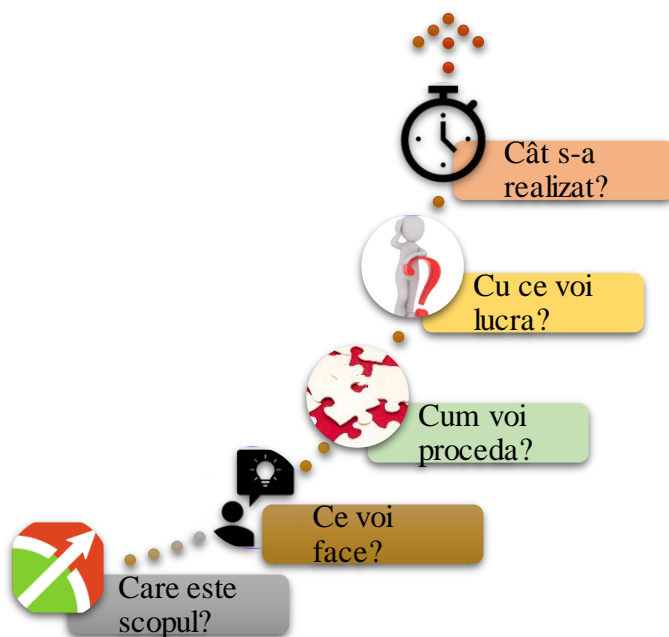
- În funcție de nevoile și interesele elevilor,
- de la o clasă la alta, de la un an la altul

activitățile profesorului se schimbă.

În acest context, profesorii trebuie:

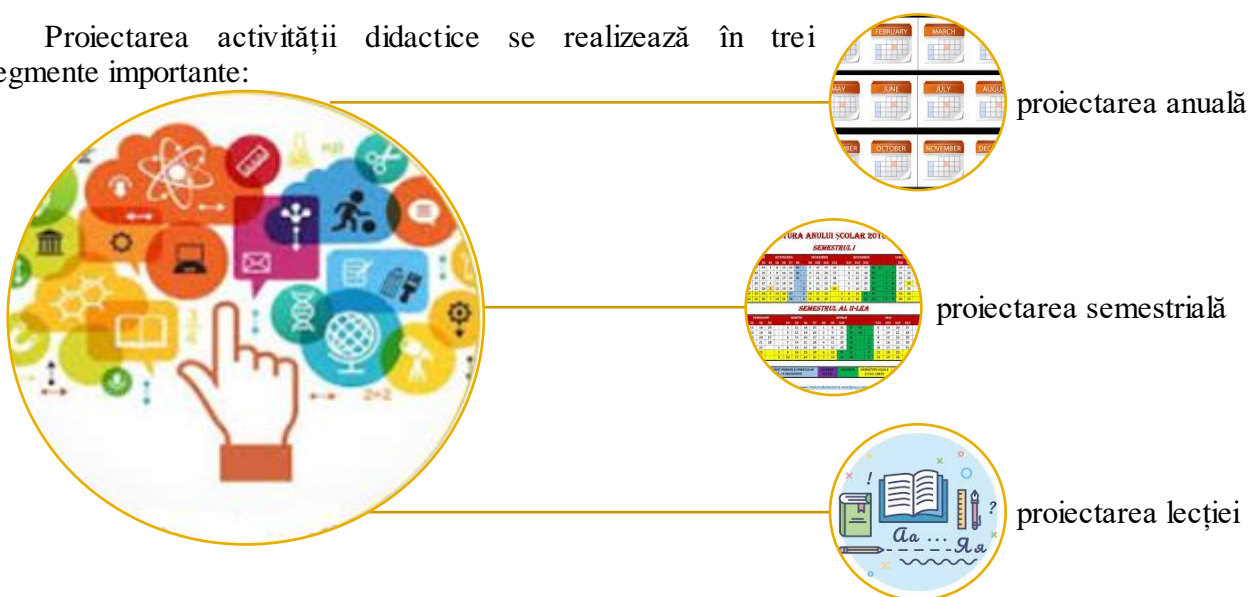
- să gândească în avans derularea evenimentelor în clasă;
- să proiecteze demersul didactic.

Algoritmul proiectării didactice este o formulă care structurează actul didactic în avans pornind de la următoarele întrebări:

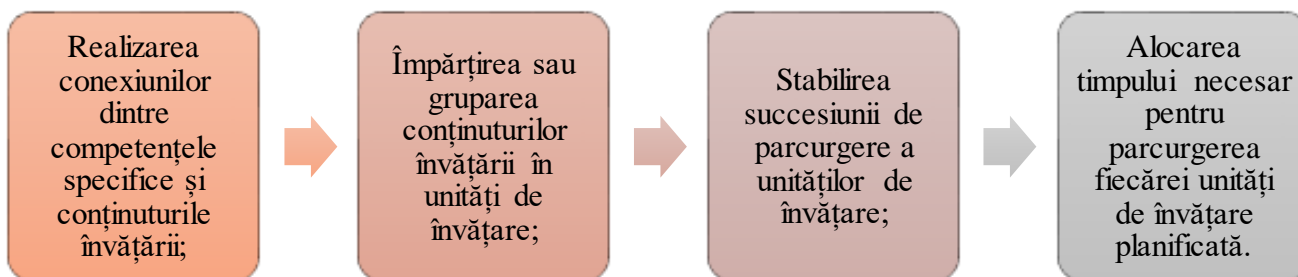
Segmentele proiectării didactice

Proiectarea activității didactice se realizează în trei segmente importante:

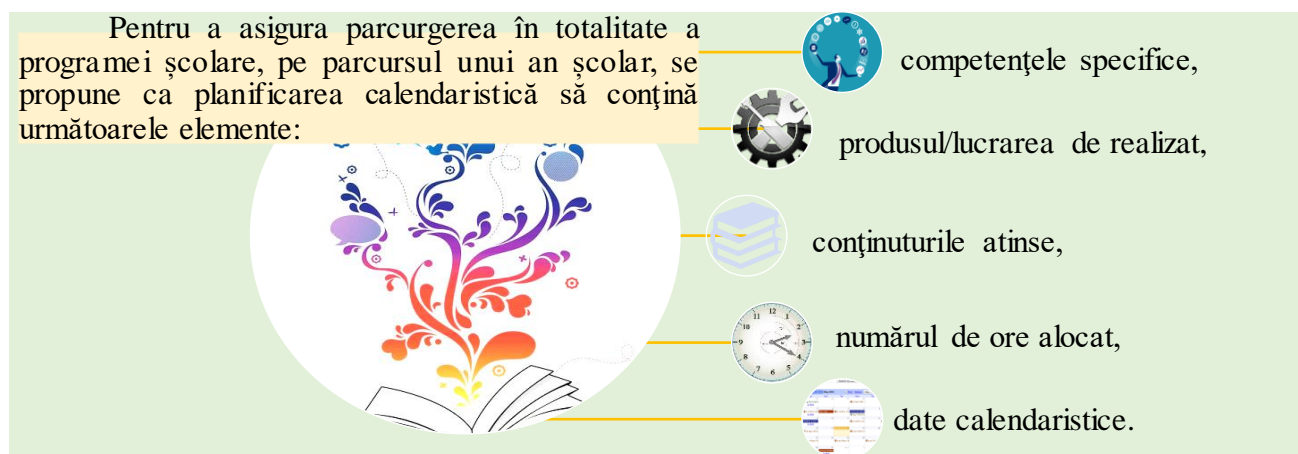

Etape importante în vederea elaborării planificării calendaristice

Elementele planificării calendaristice

Rubricăție posibilă a planificării calendaristice

Școala: _____

Disciplina: _____

An școlar: _____

Profesor: _____

Clasa: _____

Număr de ore din trunchiul comun:

Planificarea calendaristică

Unitatea de învățare	Competențe specifice	Conținuturi ale învățării	Nr. ore	Săptămâna	Observații

Îndrumar de completare

1. Gruparea pe unități de învățare și denumirea unității aparțin cadrului didactic.
2. La rubrica „*Competențe specifice*” se scriu numerele competențelor din programa școlară.
3. *Conținuturile învățării* sunt cele prevăzute de programa școlară valabilă pentru nivelul clasei/anului de studii. Cadrul didactic trebuie să transfere în planificare toate elementele de conținut.
4. *Numărul de ore alocate și săptămâna de studiu* se stabilesc de către profesor.
5. Întrucât planificarea calendaristică este orientativă, rubrica „*Observații*” trebuie să fie activă. În această rubrică se menționează eventualele modificări în parcurgerea conținuturilor.

Pentru realizarea planificărilor calendaristice este obligatoriu utilizarea programelor școlare aflate în uz conform ultimului Ordin al Ministrului Educației.

Proiectul unității de învățare

Unitatea de învățare constituie un **ansamblu de lecții**, grupate în jurul unei **teme centrale** și al unui **set de competențe specifice** care se finalizează cu **evaluare**.

Proiectarea unității de învățare urmărește realizarea unui **demers didactic personalizat** în funcție de caracteristicile de grup, dar și individuale ale elevilor clasei și care oferă o imagine de ansamblu mult mai clară **procesului de predare – învățare – evaluare** decât defalcarea sa pe lecții separate.

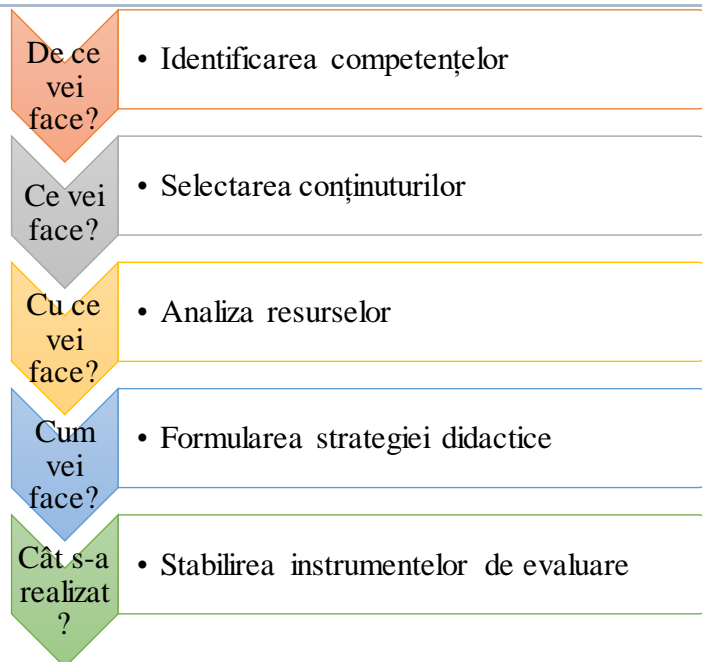
Caracteristici ale unității de învățare

Unitatea de învățare trebuie să prezinte un set de caracteristici similare cu:

- să prezinte o temă comună pentru toate unitățile de conținut componente;
- să răspundă unui set unitar de competențe specifice;
- să poată fi operaționalizată în lecții distincte, dar în același timp și puternic corelate;
- să permită realizarea unui demers didactic contextualizat și adaptabil permanent, pe cât posibil;
- să se desfășoare sistemic și continuu;
- să fie finalizată printr-un demers de evaluare.

Proiectarea unității de învățare este precedată de parcurgerea schemei următoare:

Activitățile de învățare

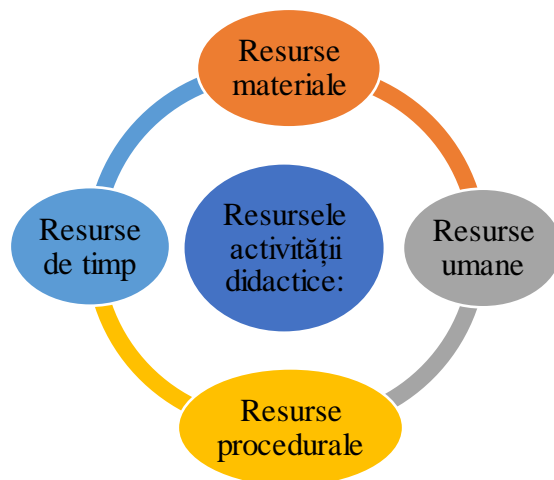
Se anticipează pe baza corelării dintre **competențele specifice și conținuturile prevăzute în programa școlară.**

Orientează activitatea elevului către un anumit scop, redat prin tema activității.

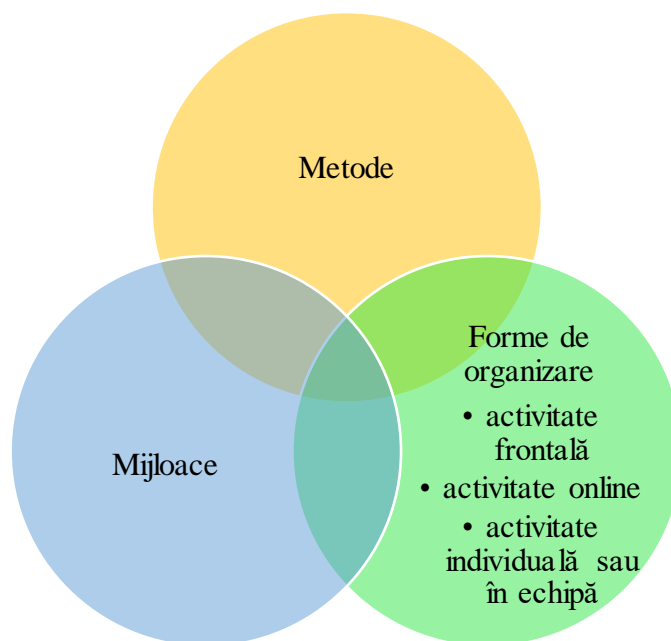
Sunt asociate **resurselor necesare construirii strategiei și a demersului didactic** în proiectarea unității de învățare.

Pentru **formarea competențelor specifice** pot fi organizate diferite tipuri de activități de învățare.

Exemplele de activități de învățare sunt construite astfel încât să pornească de la experiența concretă a elevului și să se integreze unor strategii didactice adecvate contextelor variate de învățare.

sau

Macheta proiectului unității de învățare

Disciplina de studiu:

Clasa:

Unitatea de învățare:

Perioada: ... săptămâni (de exemplu, S 3-4-5)

Nr. crt.	Competențe	Detalii de conținut	Activități de învățare	Resurse materiale și procedurale	Evaluare	Data

Proiectul unității de învățare trebuie să ofere o derivare simplă a lecțiilor componente.

Trecerea de la unitatea de învățare la o lecție componentă trebuie să permită o replicare în același timp **funcțională (de ce?)**, **structurală (cu ce?)** și **operațională (cum?)** a unității de învățare la scară temporală mai mică și într-un mod subordonat.

Realizarea proiectării unității de învățare este un suport util pentru realizarea **proiectului de lecție**.

Proiectul didactic

În proiectarea lecției se pornește de la **conținutul fixat prin programele școlare** și calitatea ei depinde în mare măsură de:

- ❖ Calitatea planificării calendaristice;
- ❖ Calitatea planificării unităților de învățare;
- ❖ Calitatea manualelor școlare și a surselor bibliografice folosite pentru proiectarea lecției.

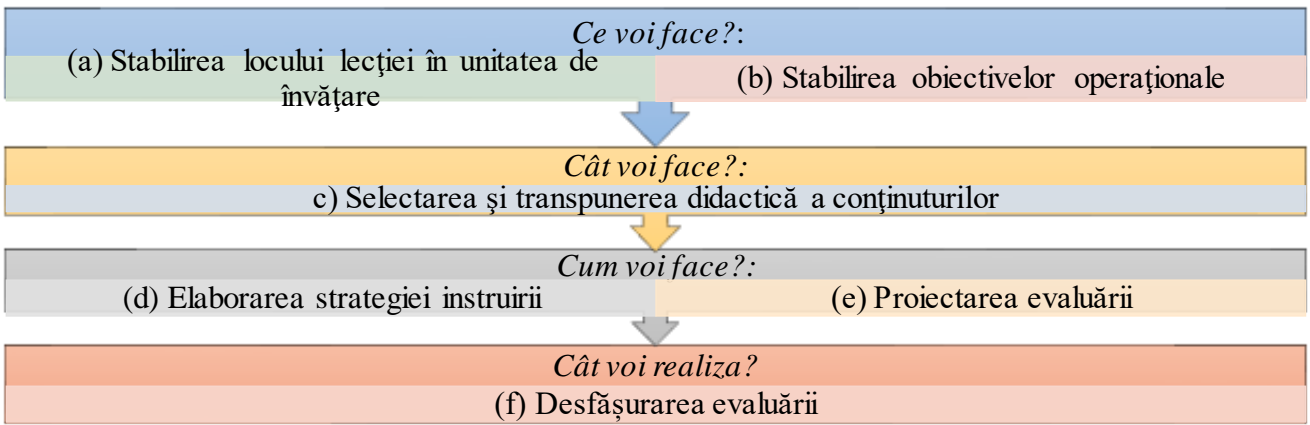
Algoritmul proiectării didactice la nivel micro pornește de la trei întrebări cheie:

✚ *Ce voi face?*

✚ *Cât voi face?*

✚ *Cum voi face?*

și include următoarele **acțiuni metodicopedagogice**, validate în teoria și practica instruirii:

Nu există un model unic de proiect de lecție. Construirea acestuia depinde de o serie de variabile precum natura conținutului, obiectivele urmărite, nivelul de pregătire al elevilor, tipul strategiilor didactice utilizate și cui se adresează.

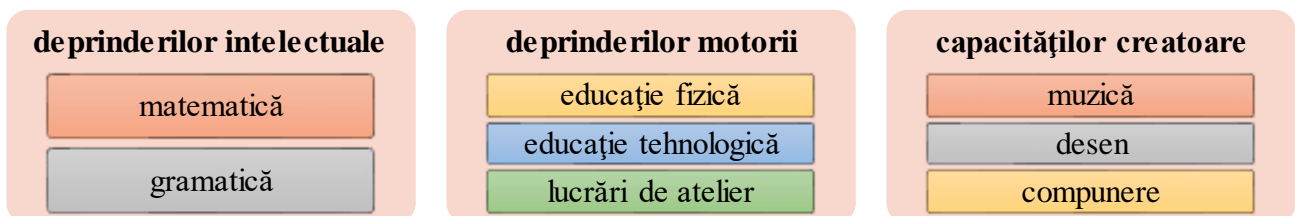
Tipurile principale de lecții

Tipul de lecție se stabilește în funcție de obiectivul general al lecției.

A. Lecția de formare de priceperi și deprinderi

Se întâlnește la o varietate de obiecte de învățământ care au ca obiectiv formarea și exersarea:

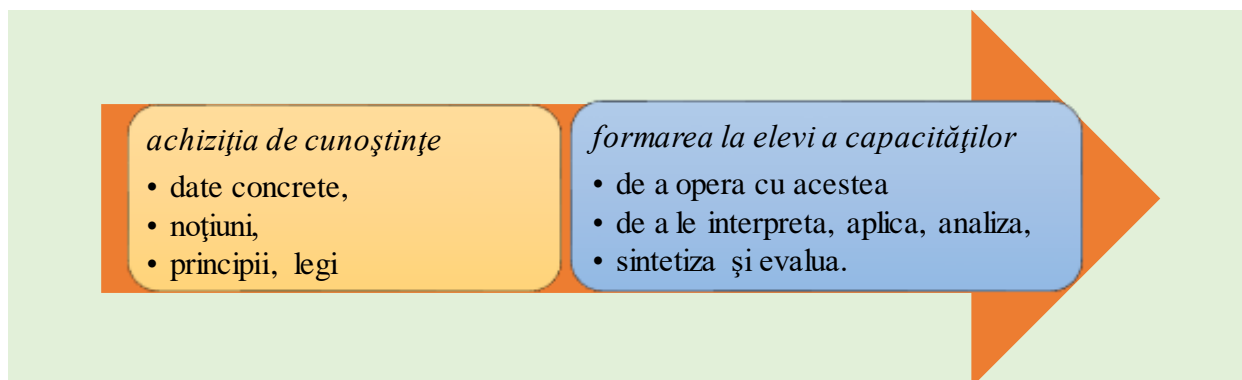
Adesea deprinderile nu pot fi formate într-o singură lecție, exersarea lor realizându-se pe parcursul mai multor ore, care se pot desfășura chiar succesiv, în aceeași zi.

Printre variantele acestui tip de lecție, determinate de natura diversă a deprinderilor de format cât și de varietatea resurselor materiale implicate, se numără:

B. Lecția de transmitere/însușire de cunoștințe

Prin acest tip de lecție se urmărește:

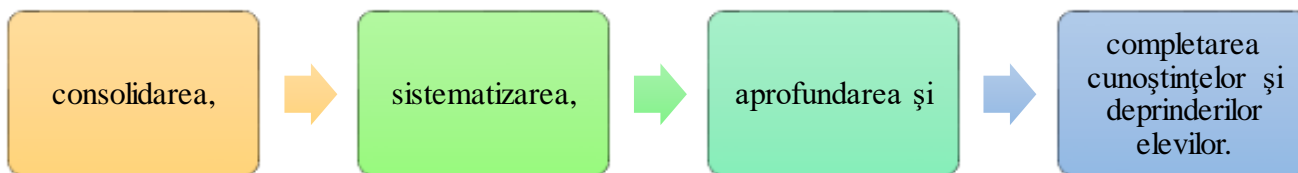
Variante ale lecției de transmitere de cunoștințe:

- ✚ lecția prelegere,
- ✚ lecția dezbateri,
- ✚ lecția introductivă.

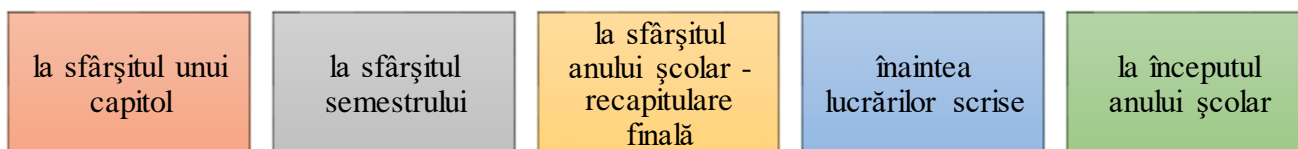
În cadrul ariei curriculare *Tehnologii*, acest tip de lecție o întâlnim la disciplinele cum ar fi Informatica, Tehnologiile de informare și comunicare, etc.

C. Lecția de recapitulare și sistematizare a cunoștințelor, priceperilor și deprinderilor

Prin acest tip de lecție se urmărește:

Se organizează:

D. Lecția de evaluare

Lecția de evaluare pune în evidență în special funcțiile de diagnostică și de conexiune inversă ale evaluării.

Acest tip de lecție se concretizează în diferite variante:

- lecția de evaluare orală,
- lecția de evaluare prin probe scrise,
- lecția de evaluare prin probe practice,
- lecția de evaluare cu ajutorul calculatorului.

E. Lecția mixtă (combinată)

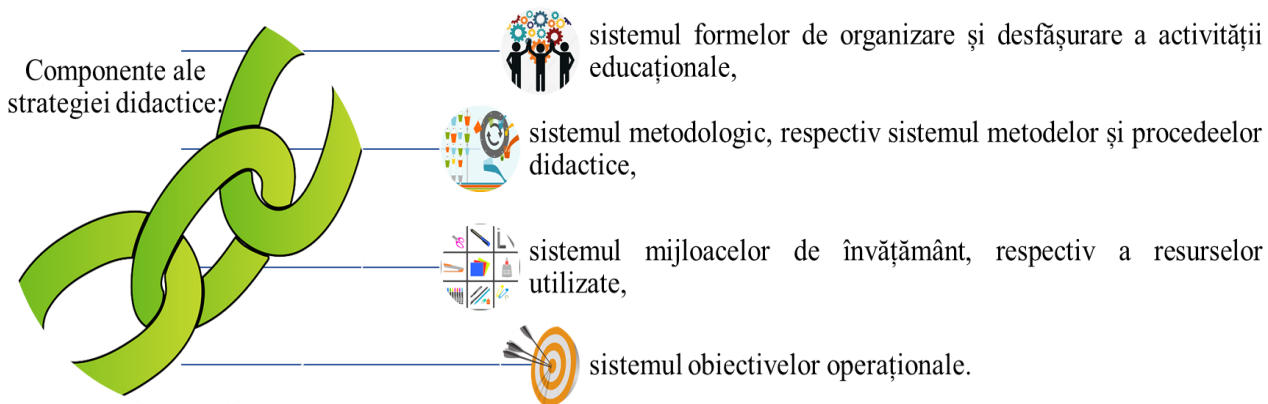
Denumirea este dată de urmărirea concomitentă a mai multor obiective didactice: transmitere de cunoștințe sau fixare și evaluare. Acest tip de lecție poate îmbrăca un număr mare de variante, determinate de succesiunea etapelor.

5. STRATEGIA DIDACTICĂ

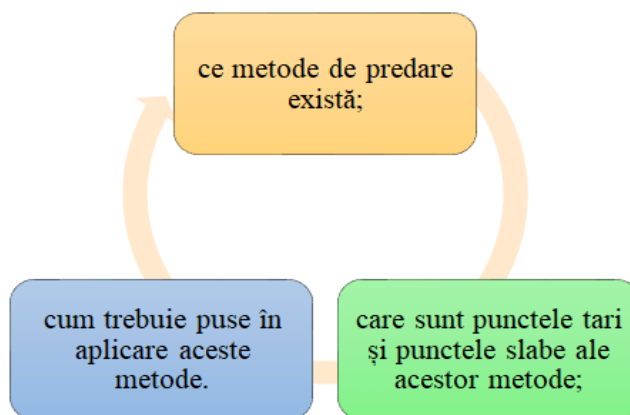

✓ Este concepută ca un scenariu didactic complex, în care sunt implicați actorii predării - învățării, condițiile realizării, obiectivele și metodele vizate.

✓ Prefigurează traseul metodic cel mai potrivit, cel mai logic și mai eficient pentru abordarea unei situații concrete de predare – învățare - evaluare.

Pentru a face o alegere informată asupra strategiilor de învățare, pentru a fi pregătit pentru proiectarea lecțiilor, profesorul trebuie să știe:

Metodele didactice

Metodele didactice sunt componente ale sistemului științelor pedagogice de conlucrare a cadrelor didactice cu elevii sau studenții în vederea realizării procesului:

- ✓ de predare/învățare a cunoștințelor,
- ✓ de dezvoltare a proceselor de cunoaștere și a aptitudinilor,
- ✓ de formare a priceperilor și deprinderilor.

Metodica predării unei discipline, în general, caută să răspundă la întrebările:

Ce predăm?

Cât predăm?

Cum predăm?

Mai jos regăsim:

 clasificare a metodelor didactice:

Metode de transmitere și însușire a cunoștințelor:	
<i>Metode de comunicare orală</i>	<i>metode de comunicare orală expozitivă</i>
	expunerea
	expunerea cu oponent
	povestirea
	descrierea
	explicația
	informarea
	prelegerea școlară
	prelegerea dezbateri
	conferința-dezbateri
	cursul magistral
	<i>metode de comunicare orală conversativă</i>
	conversația
	discuția
	dezbateri
asaltul de idei	
colocviul	
<i>metoda problematizării</i>	
<i>Metode de comunicare scrisă</i>	<i>lectura (explicativă dirijată)</i>
	<i>activitatea/munca cu manualul și alte cărți</i>
<i>Metode de comunicare la nivelul limbajului intern</i>	<i>reflecția personală</i>
	<i>introspecția</i>
Metode de cercetare a realității:	
<i>Metode de cercetare directă a realității</i>	observația sistematică și independentă
	experimentul abordarea euristică (în plan material)
	învățarea prin descoperire (în plan material)
	munca în grup

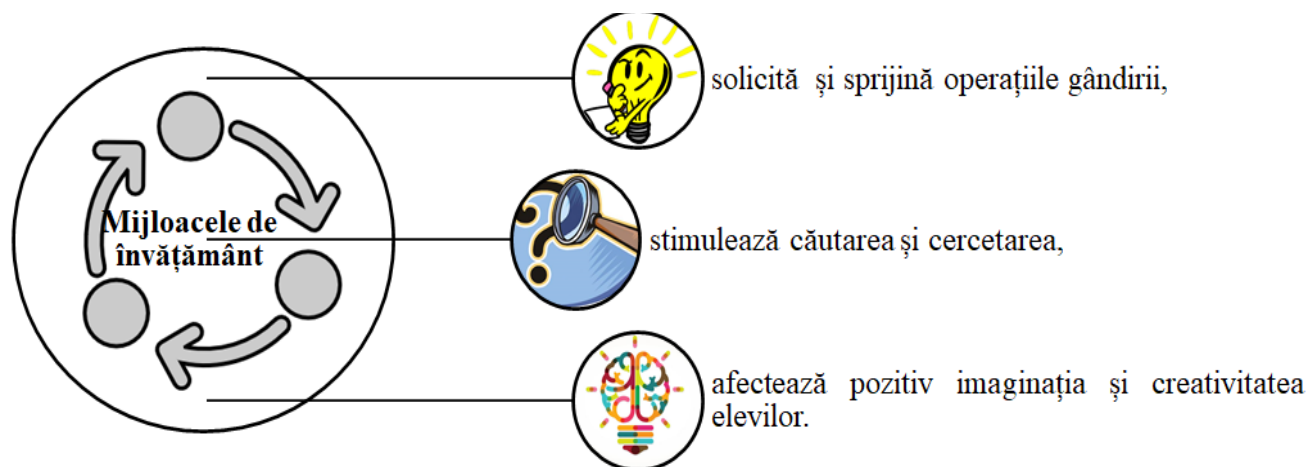
<i>Metode de cercetare indirectă a realității</i>	abordarea euristică (în plan mental)
	învățarea prin descoperire (în plan mental)
	demonstrația
	modelarea
Metode bazate pe acțiunea practică:	
<i>Metode de acțiune reală</i>	exercițiul
	rezolvările de probleme
	algoritmizarea
	lucrările practice
	studiul de caz
	proiectul/tema de cercetare
<i>Metode de acțiune simulată</i>	învățarea pe simulatoare didactice
	jocurile de simulare
	jocurile didactice
Instruirea și autoinstruirea asistate de calculator	

 un număr mic de metode didactice interactive:

Metode de predare-învățare interactivă în grup	Metode de fixare și sistematizare a cunoștințelor și de verificare	Metode de rezolvare de probleme prin stimularea creativității
Metoda predării / învățării reciproce;	Harta cognitivă sau harta conceptuală;	Brainstorming; Cubul
Metoda Jigsaw (Mozaicul);	Scheletul de pește;	Explozia stelară;
Schimbă perechea;	Diagrama cauzelor și a efectului;	Metoda Pălăriilor gânditoare; Turul galeriei;
Știu-Vreau să știu-Am învățat;	Pânza de păianjen;	Ciorchinele;
Metoda schimbării perechii;	Tehnica florii de nufăr;	Phillips 6/6;
Metoda piramidei;	Metoda R.A.I.;	Tehnica 6/3/5.

6. MIJLOACELE DE ÎNVĂȚĂMÂNT

Mijloacele de învățământ reprezintă un ansamblu de **materiale, obiecte, dispozitive, aparate, instrumente** utilizate în **procesul de învățământ** cu ajutorul cărora se realizează transmiterea și asimilarea cunoștințelor, precum și evaluarea rezultatelor obținute.

Modul de grupare a elevilor au un rol important în utilizarea eficientă a mijloacelor didactice la desfășurarea lecției, astfel:

în activitatea individuală, elevii folosesc mijloacele didactice în mod independent, în concordanță cu sarcinile primite, în timp ce profesorul supraveghează și discută cu aceștia despre aspectele conținutului teoretic sau practic al activității de instruire;

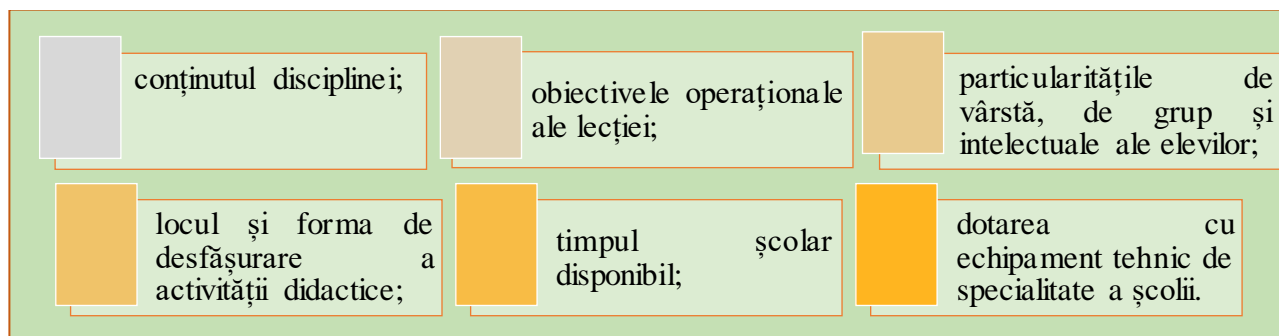
în activitatea frontală, mijloacele didactice sunt utilizate și manevrate de către profesor, în timp ce elevii observă și recepționează informațiile prezentate de către acesta;

în activitatea pe grupe, mijloacele didactice sunt manevrate de către elevi, iar profesorul coordonează și observă buna desfășurare a lecției;

online, principalul mijloc didactic este calculatorul și aplicațiile software, elevii folosesc mijloacele didactice în mod independent, în concordanță cu sarcinile primite, în timp ce profesorul supraveghează și discută cu aceștia despre aspectele conținutului teoretic sau practic al activității de instruire.

Criteriile care stau la baza selectării mijloacelor de învățământ, pentru proiectarea și desfășurarea activității instructiv-educative sunt:

Clasificarea mijloacelor de învățământ

După funcția pedagogică dominantă, se utilizează următoarele mijloace de învățământ:

✎ Mijloace de informare:

- ✎ materiale naturale,
- ✎ modele obiectuale, figurative, simbolice;

✎ Mijloace de ilustrare și demonstrare:

- ✎ materiale,
- ✎ grafice,
- ✎ mijloace audiovizuale,
- ✎ aparatură de laborator;

✎ Mijloace de investigare experimentală:

- ✎ instrumente,
- ✎ dispozitive,
- ✎ truse de laborator,
- ✎ instalații;

✎ Mijloace de raționalizare a eforturilor profesorului și elevilor:

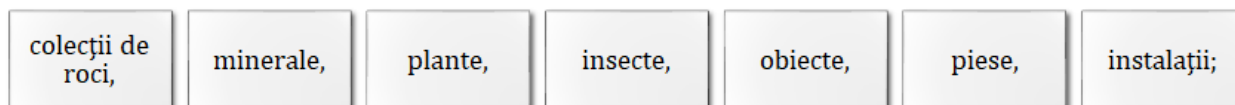
- ✎ hărți,
- ✎ șabloane,
- ✎ ștampile didactice,
- ✎ mașini de multiplicat;

✎ Mijloace de verificare și evaluare a rezultatelor:

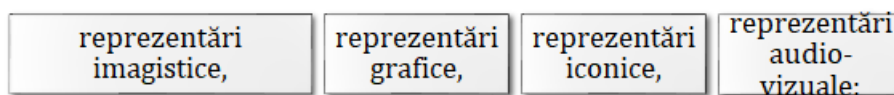
- ✎ teste,
- ✎ mașini de examinare,
- ✎ calculatoare.

După **natura obiectuală**, se apelează la următoarele **mijloace de învățământ**:

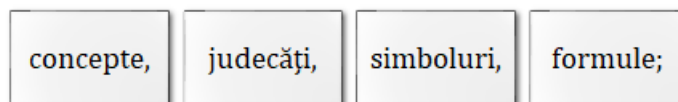
✎ Naturale

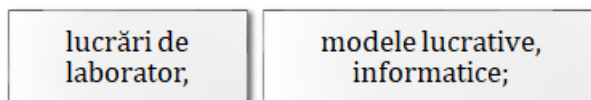
✎ De substituție:

✎ Logico-matematice:

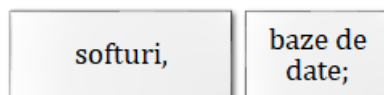
✎ Acționale:

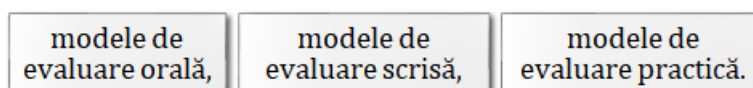
✎ Mixte:

✎ Informaticice:

✎ De evaluare a cunoștințelor:

7. DOCUMENTE REFERITOARE LA ROLURILE / FUNCȚIILE CADRULUI DIDACTIC

Fișa de autoevaluare a cadrului didactic

La sfârșitul fiecărui an școlar, cadrul didactic va completa o fișă standard cu structură tabelară, prin care va demonstra în ce măsură și-a îndeplinit atribuțiile prevăzute în fișa postului. Punctajul obținut la final va atesta calitatea activității dascălului, astfel încât completarea chestionarului se va face cu maximă responsabilitate, asumare și sinceritate. Rezultatul obținut generează un calificativ anual, de aceea documentele sunt verificate și aprobate de membrii consiliilor de administrație din unitățile de învățământ. Calificativele fișelor de autoevaluare se vor lua în calcul în vederea etapelor de mobilitate: pretransfer, transfer, detașare³.

Domeniile la care se referă autoevaluarea:	
<i>Proiectarea activității</i>	Cât s-a respectat programa școlară? Cât și cum au fost integrate metodele modern, bazate pe noile tehnologii, nivelul de implicare în proiectarea activităților extracurriculare?
<i>Realizarea activităților didactice</i>	Utilizarea strategiilor didactice în vederea formării competențelor specific, gestionarea eficientă a resurselor, formarea deprinderilor de studio individual/muncă în echipă;
<i>Evaluarea rezultatelor</i>	Asigurarea transparenței procedurilor de evaluare, aplicarea testelor, interpretarea și comunicarea rezultatelor, promovarea autoevaluării;
<i>Managementul clasei</i>	Stabilirea și respectarea unui set de reguli la nivelul clasei, prevenirea și gestionarea situațiilor conflictuale, motivarea elevilor;

3

https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Legisla%20tie/2020/ordin%20nr.%204247_13.05.2020%20modificari%20%2B%20completare%20Metodologie%20evaluare%20anuala%20activitate%20cadre%20didactice.pdf

<i>Managementul carierei și al dezvoltării personale</i>	Participarea la programe de formare continuă, organizarea de activități metodice la nivelul catedrei, actualizarea portofoliului personal;
<i>Contribuția la dezvoltarea instituțională</i>	Dezvoltarea de parteneriate și proiecte educaționale, promovarea imaginii școlii în comunitate – olimpiade, competiții, activități extracurriculare;
<i>Conduita profesională</i>	Atitudine morală și civică adecvate, respectarea deontologiei profesionale

Fișa postului

Fișa postului este actul prin care sunt stabilite atribuțiile pe care le are cadrul didactic, raporturile ierarhice cu ceilalți angajați, precum și criteriile de evaluare a muncii pe care o prestează dascălul.

Catalogul

Catalogul cuprinde:

 Norme pentru folosirea catalogului;
 Tabelul disciplinelor și numele profesorilor care predau la clasă respectivele discipline;
 Numele elevilor în ordine alfabetică și rubricatura specifică pentru consemnarea notelor și absențelor;
 Tabel statistic care vizează mișcarea elevilor (plecați sau veniți în timpul anului), frecvența (absențele înregistrate) și rezultatele (promovați, corigenți, repetenți);
 Date personale ale elevilor (data și localitatea nașterii, prenumele părinților, ocupația acestora, adresa, numere de telefon pentru contact);
 Proces-verbal de predare a catalogului de către diriginte la finalul anului școlar, cu situația școlară corect încheiată pentru fiecare elev.

Modul de completare a catalogului

Absențele se notează astfel:

Luna calendaristică cu cifre romane: ziua în care elevul absentează, notată cu cifre arabe.

Dacă elevul înregistrează mai multe absențe în cadrul aceleiași luni calendaristice, zilele se vor nota cu virgulă între ele.

Orice absență se va motiva prin încercuire de către profesorul diriginte, în urma motivării pertinente a lipsei de la activitatea didactică.

Exemplu: IX: 3,7 (în luna noiembrie, elevul a înregistrat două absențe, pe data de 3 și pe 7 a lunii, absența din 3 fiind motivată).

Notele se trec astfel:

Valoarea notei în cifre arabe, / data obținerii notei: ziua în cifre arabe, urmată de luna calendaristică în cifre romane.

Exemplu: 9/3 II (elevul a obținut nota 9 pe data de 3 februarie).

ELEVII	Limba și literatura română		Limba ¹⁾ ENGLEZĂ		Limba ²⁾ FRANCEZĂ		Limba ³⁾		Matematică	
	Absențe	Note	Absențe	Note	Absențe	Note	Absențe	Note	Absențe	Note
	Nr. matricol din registrul matricol vol. p..... POPESCU V. ANDREI - IOAN	XI 3,5 XI 11 XI 4	9/12 10/12 7/10 9/15	XI 2 XI 10 XI 10	10/12 9/12 10/11	I 10 8/12 8/12				I 5, 6 XI 4, 5, 7, 14 6/10 9/10
Nota la lezã	9								8	
SITUAȚIA ȘCOLARĂ în lunile : iunie - iulie PROMOVAT august - septembrie Media generală 9,28 Mențiuni *	Media semestrului		9 (nouă)		10 (zece)		8 (opt)		8 (opt)	
	Sem. I									
	Sem. II									

Imaginea este pur ilustrativă; numele și notele au caracter fictiv.

Sistemul Informatic de Management al Școlarității – SIMS vizează realizarea în mediul online a managementului școlarității pe baza fluxurilor definite în cadrul proiectului eGOV, printre care și implementarea **Catalogului electronic la nivel național**.

Condica de prezență

La finalul fiecărei zile, cadrul didactic își va consemna activitatea într-un registru amplasat în sala profesorală.

Acolo va nota data curentă, clasa/clasele la care și-a desfășurat activitatea, denumirea disciplinei, iar la urmă își va trece numele complet și va semna.

Până la 1.XI.2020, rubricatura condicii prevedea și notarea subiectului lecției susținute, însă s-a renunțat la acest aspect.

Periodic, directorul unității de învățământ va verifica activitatea dascălilor pe baza condicii de prezență.

8. RESPONSABILITĂȚI

Responsabilitatea studentului practicant

- ✓ respectarea cerințelor formulate de factorii implicați în activitatea de practică pedagogică (coordonatori de practică pedagogică din universitate, profesori - mentori, directori ai unităților școlare de aplicație etc);
- ✓ participarea la toate activitățile desfășurate în perioada de practică pedagogică;
- ✓ participarea la întâlnirea inițială de instrucție organizată de către coordonatorul de practică pedagogică din universitate și a întâlnirilor stabilite pe parcurs;
- ✓ studierea documentelor care reglementează activitatea de practică pedagogică;
- ✓ aprofundarea cunoștințelor anterioare, dobândite în cadrul disciplinelor incluse în modulul psihopedagogic (psihologie, pedagogie, didactică);
- ✓ familiarizarea cu documentele curriculare (planul-cadru, programa școlară aferentă disciplinei de practică, manuale alternative);
- ✓ întocmirea fișelor de asistență pentru fiecare lecție la care participă;
- ✓ pregătirea temeinică și susținerea corespunzătoare a cel puțin unei lecții în fața clasei;
- ✓ autoevaluarea lecției/lecțiilor susținute;
- ✓ evaluarea pe criterii obiective a lecțiilor susținute de doi dintre colegii de grupă;
- ✓ respectarea programului practicii pedagogice și al grupei la care își desfășoară stagiul de practică, precum și a normelor propuse de către profesorul mentor;
- ✓ însușirea regulilor stabilite pentru perioada de practică pedagogică;
- ✓ asistența fizică și/sau în mediul online la lecții;
- ✓ participarea la orele de consultații cu profesorul - mentor;
- ✓ participarea la activitățile metodice desfășurate față-în-față sau în mediu online din unitatea de învățământ la care se efectuează practica pedagogică;
- ✓ participarea la activitățile de îndrumare în vederea întocmirii porofoliului de practică;
- ✓ adoptarea unei atitudini potrivite rolului și statutului cadrului didactic (ținută, limbaj, comportament);
- ✓ respectarea programul de practică pedagogică stabilit de comun acord cu profesorul - mentor, precum și programul stabilit cu coordonatorul de practică pedagogică din universitate;

- ✓ în cazuri speciale, să anunțe profesorul - mentor din școală și coordonatorul de practică pedagogică din universitate, care este motivul absențelor de la activitatea de practică, și ulterior, să dovedească cu acte legale (dacă acest lucru este posibil) în vederea motivării absențelor și recuperării perioadei de practică pedagogică;
- ✓ asistarea la lecția precedentă celei pe care urmează să o susțină și să participe activ la analiza lecțiilor susținute de către colegi, exprimându-și punctele de vedere;
- ✓ consultarea profesorului - mentor și a coordonatorului de practică pedagogică ori de câte ori dorește să ceară lămuriri în legătură cu actul didactic și cu activitatea de practică pedagogică în general;
- ✓ completarea corespunzătoare a documentele ce alcătuiesc portofoliul de practică pedagogică;
- ✓ participarea la colocviul de evaluare a practicii pedagogice organizat la finele stagiului de practică.

Responsabilitatea profesorului - mentor

- ✓ facilitarea integrării studentului în unitatea școlară;
- ✓ organizarea grupelor de studenți după un orar comun pliat pe orarul personal și pe orarul studenților;
- ✓ familiarizarea studenților cu organizarea internă a unității școlare (profilul/filiera unității școlare, organigrama unității școlare, distribuția claselor, orarul școlii, documentele curriculare etc);
- ✓ cunoașterea și respectarea programei analitice de practică pedagogică;
- ✓ colaborarea cu profesorul coordonator de practică pedagogică din universitate pentru realizarea unor activități de practică pedagogică de calitate;
- ✓ informarea periodică a coordonatorului de practică pedagogică din universitate asupra prezenței studenților la practica pedagogică;
- ✓ facilitarea accesului coordonatorului de practică pedagogică la un spațiu din incinta unității școlare (cabinet metodic, laborator, sala de clasă etc) în vederea dezbaterilor de analiză în urma susținerii lecțiilor finale predate de către studenți;
- ✓ oferirea de consultații periodice studenților (realizarea cu succes a lecțiilor de probă și finale, întocmirea corespunzătoare a portofoliului de practică pedagogică etc.) în vederea optimizării activităților de practică pedagogică.
- ✓ organizarea lecțiilor demonstrative și orelor de predare pentru studenții practicanți, încadrând practica pedagogică a acestora în sistemul concret de desfășurare a procesului de

învățământ și totodată le oferă acestora posibilitatea de a-și însuși tehnici, metode și procedee didactice cât mai variate;

- ✓ stabilirea de reguli pe care studentul trebuie să le respecte pe perioada de practică pedagogică;
- ✓ oferirea studenților a documentelor curriculare specifice învățământului preșcolar, primar și gimnazial și îndrumarea în completarea portofoliului de practică pedagogică;
- ✓ prezentarea informațiilor necesare completării caietului de practică oferind explicații suplimentare;
- ✓ oferirea studenților practicanți a unui feed-back rapid și eficient pentru dezvoltarea lor profesională;
- ✓ evaluarea activității studentului practicant prin acordarea unei note;
- ✓ notarea constantă a prezenței studenților la orele de practică având în vedere:
 - întreaga activitate de practică pedagogică desfășurată de către student în conformitate cu standardele prestabilite;
 - calitatea documentelor din portofoliul de practică pedagogică;
 - atitudinea generală a studentului față de programul pregătirii sale ca profesor.

Responsabilitatea coordonatorului de practică pedagogică

- ✓ coordonarea, îndrumarea și evaluarea activităților practice a studenților;
 - formarea grupelor/subgrupelor de studenți și repartizarea acestora fiecărui profesor - mentor de practică pedagogică;
 - transmiterea listei nominale a studenților repartizați către profesorii – mentori din unitățile de învățământ preuniversitar în cadrul cărora aceștia își desfășoară activitatea, cu cel puțin cinci zile înainte de începerea activității propriu-zise de practică;
 - stabilirea contactului direct și asigurarea unei comunicări adecvate cu profesorii – mentori și cu directorii unităților școlare unde se desfășoară activitatea de practică pedagogică;
 - stabilirea unei întâlniri inițiale de instructaj cu studenții practicanți (la începutul anului universitar) în vederea organizării și familiarizării acestora cu cerințele activității de practică pedagogică din anul universitar respectiv și a unor întâlniri de monitorizare pe parcurs;

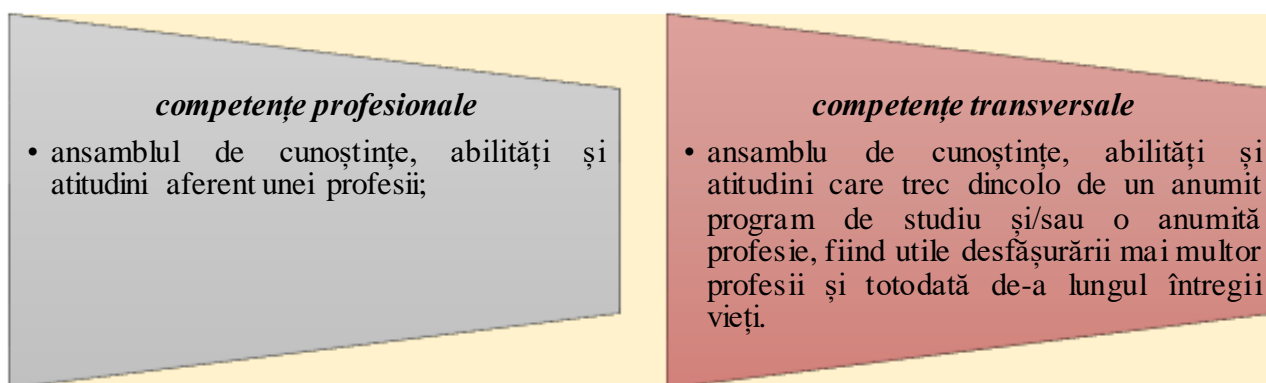
- evaluarea și notarea finală a prestației studenților, ținând cont de rezultatele evaluărilor pe parcursul stagiului de practică, evaluarea portofoliului cu documentele solicitate dar și de evaluarea lecției finale;
- ✓ întocmirea fișei disciplinei/programei analitice la practică pedagogică, elaborarea unor materiale suport și revizuirea periodică a programelor de practică pedagogică în acord cu standardele de calitate și cu alte cerințe în domeniu;
- ✓ monitorizarea și îndrumarea în desfășurarea activităților de practică pedagogică;
- ✓ asigurarea unei bune desfășurări a practicii pedagogice;
- ✓ acordarea de sprijin studenților cu privire la completarea documentelor din portofoliul de practică pedagogică;
- ✓ colaborarea cu mentorul din instituțiile de învățământ preuniversitar acordându-i sprijin în vederea desfășurării cu succes a practicii pedagogice.

9. COMPETENȚELE SPECIFICE ACUMULATE

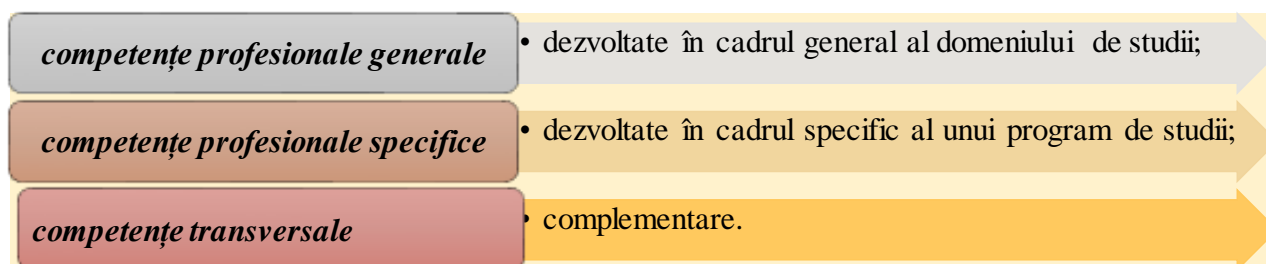
Conceptul de **competență** este definit în OM 5703/2011⁴ ca și „capacitatea dovedită de a selecta, combina și utiliza adecvat cunoștințe, abilități și alte achiziții (valori și atitudini), în vederea rezolvării cu succes a unei anumite categorii de situații de muncă sau de învățare”.

Competențele cheie sunt ansambluri complexe de cunoștințe-abilități-atitudini care urmează a fi formate elevilor ca instrumente culturale pentru învățarea pe tot parcursul vieții.

Documentele internaționale și naționale de referiță în domeniul educației precizează două tipuri de competențe:

În acest context, fiecare calificare aferentă unui anumit ciclu de studii (licență, masterat sau doctorat) este definită prin două niveluri ale competențelor profesionale asimilate ca rezultate ale procesului instruitiv-educativ:

⁴ <http://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/134342>

Competențele din Fișa disciplinei Practica pedagogică

Înainte de a prezenta competențele pe niveluri educaționale, sunt prezentate mai jos competențele din fișa disciplinei care reprezintă:

 <p>documentul folosit ca instrument de asigurare a calității cu privire la activitățile desfășurate și procedurile de evaluare utilizare, fiind corelată cu planul de învățământ;</p>	 <p>documentul care descrie condițiile pentru reușita învățării exprimate prin competențe, obiective, conținuturi, activități de învățare și modalități de evaluare;</p>
 <p>rezultatul unui demers analitic complex ce are la bază dezvoltarea de competențe, printr-o abordare centrată pe student.</p>	

Competențele din fișa disciplinei *Practica Pedagogică* sunt:

Competențe profesionale:	<p>C1_Proiectarea unor programe de autoinstruire sau educaționale adaptate pentru diverse niveluri de vârstă pregătire și diverse grupuri țintă;</p> <p>C2_Realizarea activităților specifice procesului instructiv-educativ din învățământul preuniversitar și universitar;</p> <p>C3_Evaluarea proceselor de învățare, a rezultatelor și a progresului înregistrat de elevi/studenti;</p> <p>C4_Abordarea managerială a grupului de elevi/studenti, a procesului de învățământ și a activităților de învățare/integrare socială specifice vârstei grupului țintă;</p> <p>C5_Consilierea, orientarea și asistarea psihopedagogică a diverselor categorii de persoane/grupuri educaționale (elevi, studenți, familii, profesori angajați etc.);</p> <p>C6_Autoevaluarea și ameliorarea continuă a practicilor profesionale și a evoluției în carieră.</p>
Competențe transversale:	<p>CT1_Aplicarea principiilor și normelor de deontologie profesională, fundamentate pe opțiuni valorice explicite, specifice specialistului în științele educației;</p>

	CT2_ Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației;
	CT3_ Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.

10. LINK-URI UTILE

1. Legea Educației Naționale <http://www.cnfis.ro/wp-content/uploads/2020/08/legea-1-2011-act-2020.pdf>
2. Ordin MEC privind desfășurarea activităților didactice prin intermediul tehnologiei și al internetului, precum și pentru prelucrarea datelor cu caracter personal
https://www.edu.ro/sites/default/files/_fi%C8%99iere/Legislatie/2020/OMEC%205545.pdf
3. Programe școlare <http://programe.ise.ro/Actuale.aspx>
4. Manuale școlare în format digital <https://www.manuale.edu.ro/>
5. Plan cadru de învățământ <http://programe.ise.ro/Actuale.aspx>

Dragi studenți,

Vă susținem pentru a deveni buni profesori. Ghidul de Practică Pedagogică vă va încuraja să tindeți permanent spre cunoaștere ca piesa de rezistență în șlefuirea propriei voastre voințe de a învăța să înveți!

Nu uitați:

„A învăța să înveți este să știi cum să navighezi într-o pădure de fapte, idei și teorii, o mulțime de lucruri care se schimbă mereu.”

(Raymond Queneau)

BIBLIOGRAFIE

- Achim F., Boja A., Ignat O., Maier M., Pirău M. (2009). *Prelegeri de didactică generală*, Editura Universității de Nord, Baia Mare.
- Ardelean, A., Mândruț, O. (2012). *Didactica formării competențelor*, Arad: „Vasile Goldiș” University Press. Disponibil online: https://www.researchgate.net/publication/278784992_Didactica_formarii_competentelor
- Bocoș, M.-D., Jucan, D. (2019). *Fundamentele pedagogiei. Teoria și metodologia curriculumului. Repere și instrumente didactice pentru formarea profesorilor*, Editura Paralela 45.
- Catalano, H. (2018). *Procesul de învățământ: direcții epistemice, pragmatice și experiențiale*, București: Editura didactică și pedagogică.
- Ceobanu, C., Cucuș, C., Istrate, O., Pânișoară, I.-O. (2020), *Educația digitală*, Editura Polirom, Iași.
- Cerghit, I. (2006), *Metode de învățământ*, Editura Polirom, Iași.
- Chiș, V. (2005), *Pedagogia contemporană-Pedagogia pentru competențe*, Editura Cărții de Știință, Cluj Napoca.
- Cucuș, C. (1998) (coord.), *Psihopedagogie pentru examenele de definitivare și grade didactice*, Editura Polirom, Iași.
- Cucuș, C. (2014), *Pedagogie Ediția a III-a revăzută și adăugită*, Editura Polirom, București.
- Dăscălescu, A. (2006), *Metodica predării disciplinelor tehnice*, Curs pentru uzul studenților, Baia Mare,
- Gremalschi, A. (2015). Formarea competențelor-cheie în învățământul general: Provocări și constrângeri: Studiu de politici educaționale. Institutul de Politici Publice - Chișinău, Moldova: Tipogr. «Lexon-Prim». Disponibil online: <https://www.soros.md/files/publications/documents/Studiu%20Formarea%20Competentelor-Cheie.pdf>
- Maier, M. (2020). Repere în formarea continuă a cadrelor didactice din învățământul preuniversitar, *Fascicula Filologie*, XXIX, 351 - 357. Disponibil online: [http://bslr.ubm.ro/files/2020/29.Maier_Monica_\(351-357\)_BSLR_2020.pdf](http://bslr.ubm.ro/files/2020/29.Maier_Monica_(351-357)_BSLR_2020.pdf)
- Prodan, G. C. (2010). Ghid de practică pedagogică pentru tutori-mentori, Editura Eurobit, Timișoara. Disponibil online: <https://www.researchgate.net/profile/Prodan->

Gianina/publication/349847071_Ghid-tutori-practica-Prodan-
G/links/60438311299bf1e0785d6a3f/Ghid-tutori-practica-Prodan-G.pdf

Roman, A. (2008). *Evaluare și autoevaluare. Competențe, atitudini și practici*, Arad: Editura Universității „Aurel Vlaicu”.